C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 21rji-214/26 Judecătoria Edineț, sediul Briceni
Judecător Ghenadie Comerzan

D E C I Z I E
În numele Legii

02 iulie 2026 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de apel Nord

În componența:
Președintele completului, judecător Ion Talpa
Judecătorii Viorica Severin, Cristina Prisacari

judecând în ordine de recurs, în lipsa participanților, recursul prealabil al directorului adjunct al Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Roman Vacarița *și* recursul suplimentar al directorului Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Anatolii Tudor, *declarate împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 03 februarie 2026*, la plângerea depusă de condamnatul *Vintaniuc Gheorghe*, împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recursuri, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă :

La data de 15 octombrie 2024 în Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Vintaniuc Gheorghe împotriva administrației instituţiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, prin care se solicită constatarea faptului deținerii în condiții inumane în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu reducerea pedepsei.

Prin încheierea Judeecătoriei Chițînău, sediul Ciocana din 03 martie 2025, s-a admis plângerea condamnatului Vintaniuc Gheorghe Nicolae împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnatul Vintaniuc Gheorghe Nicolae, născut la *****, a fost deținut în Penitenciarul nr.13-Chișinău în perioada de timp din 23.08.2013-13.02.2014 și 22.04.2024-18.11.2024 (data întocmirii raportului Penitenciarului nr.13),

numărul total de zile fiind – 384 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a redus pedeapsa definitivă cu închisoarea stabilită condamnatului Vintaniuc Gheorghe Nicolae, cu 39 (treizeci și nouă) zile, pentru perioada de 384 zile, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Centru, mun. Chișinău din 05 august 2025, s-au admis recursurile declarate de directorul Penitenciarului nr.13-Chișinău, comisar-șef de justiție, Andrei Saracuța și de condamnatul Vintaniuc Gheorghe, cu casarea integrală încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 03 martie 2025, și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 30.09.2025, a fost declinată competența de la examinarea plîngerii condamnatului în favoarea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 03 februarie 2026.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 03 februarie 2026, s-a admis partial plângerea condamnatului Vintaniuc Gheorghe împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-au respins cerinţele privind constatarea faptului deţinerii condamnatului Vintaniuc Gheorghe în condiţii inumane în Penitenciarul nr. 13 Chişinău în perioada 23.08.2013-13.02.2014, ca fiind depuse cu încălcarea termenului prevăzut la art. 4732 alin. (5) CPP.

S-a constatat faptul că, Vintaniuc Gheorghe a fost deţinut în perioada 22.04.2024-18.11.2024 în Penitenciarul nr. 13 Chişinău în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 210 (două sute zece) zile, în calitate de condamnat.

În conformitate cu prevederile art. 473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Vintaniuc Gheorghe, cu 42 (patruzeci şi două) zile, pentru perioada de 210 (două sute zece) zile, în care condamnatul s-a aflat în detentie în Penitenciarul nr. 13 Chişinău cu statut de condamnat, calculîndu-se 2 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Vintaniuc Gheorghe prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 12.02.2025, cu închisoare pe un termen de 16 (şaisprezece) ani, urmînd a fi redus în total, cu 42 (patruzeci si două) zile.

S-a obligat administraţia Penitenciarului nr. 13 Chişinău, să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile.

Nefiind de acord cu soluția instanței, directorul adjunct al Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Roman Vacarița, a contestat cu recurs prealabil și ulterior cu recurs suplimentar de către directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Anatolii Tudor, prin care s-a solicitat casarea încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 25.09.2025, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei hotărâri noi privind respingerea plângerii condamnatului, ca neîntemeiată.

În motivarea recursului indică următoarele considerente:

Recurentul susține că, cu toate că în cazuri individuale aparent pot exista situaţii când o persoană a fost deţinută în condiţii contrare art. 3 CEDO chiar şi în Penitenciarul nr.13 - Chişinău, fiecare caz individual în acest sens urmează a fi analizată detaliat.

Pe altă cale, accentuează faptul că rapoartele organismelor naţionale şi internaţionale în domeniul respectării drepturilor omului nu vizează condiţiile de detenţie pentru un deţinut în parte sau o celulă a instituţiei privită individual, dar situaţia per ansamblu a instituţiei de deţinere.

Prin urmare, aprecierea condiţiilor de deţinere pentru o anumită perioadă într-un anumit penitenciar faţă de un deţinut urmează să fie efectuată individual în baza cercetării tuturor problemelor existente în ansamblu lor.

Celulele corespund condiţiilor de detenţie şi sunt amenajate conform prevederilor anexei nr. 22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnaţi ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotarea celulelor din blocul de regim.

Deţinuţii sunt asiguraţi cu minimul necesar pentru trai (lenjerie de pat, obiecte de primă necesitate igienică conform necesităţilor), sunt asiguraţi cu hrană caldă de trei ori pe zi, conform graficului prestabilit, gratuit, din contul mijloacelor bugetului de stat, cu respectarea normelor stabilite prin Hotărârea Guvernului nr.609 din 29.05.2006, în conformitatea cu Ordinul MJ RM nr.512 din 26.12.2007 cu privire la aprobarea regulamentului privind organizarea alimentaţiei deţinuţilor din penitenciar şi Ordinului MJ RM nr. 100 din 07.03.2007, cu privire la aprobarea normelor de alimentare a deţinuţilor pentru cazurile excepţionale când aprovizionarea deţinuţilor cu hrană caldă nu este posibilă şi a normelor de substituire a unor produse alimentare prin altele.

Astfel, consideră, că judecătorul de instrucţie a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt şi de drept, în lipsa unei analizei complete, în ansamblu şi sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucţie bazată exclusiv pe alegaţiile condamnatului.

În conformitate cu prevederile art.447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursurilor și a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursurilor declarat de către administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani, părțile nu au depus referință.

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal consideră necesar de a respinge recursurile administrației Penitenciarului nr. 2 Lipcani, ca fiind nefondate, reieșind din următoarele considerațiuni.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, *pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac*.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul*, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.*

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

În susținerea soluției adoptate Colegiul penal reține că, potrivit art. 469 alin. (1) pct.17[1]) Cod de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.*

Din materialele cauzei penale instanța de fond a reținut că, prin sentinţa Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 07.02.2022 în baza art. 190 alin. (5), art. 190 alin. (5), art. 190 alin. (5), art. 27, 190 alin. (5), art. 27, 190 alin. (5) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 20 ani, cu executarea pedepsei în penitenciarul de tip închis.

Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 12.02.2025, sentinţa Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 07.02.2022 a fost casată parţial, (în partea aplicării art. 84 CP) fiind pronunţată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanţă după cum urmează: lui Vintaniuc Gheorghe fiindu-i stabilită prin cumul parţial al pedepselor aplicate, pedeapsă definitivă cu închisoare pe un termen de 16 ani, cu executarea pedepsei în penitenciarul de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activităţi legate de administrarea şi gestionarea banilor şi bunurilor materiale pe un termen de 05 ani.

Începutul termenului: 22.04.2024 şi sfîrşitul termenului: 24.10.2043.

În conformitate cu art. 473[3] alin. (2), (3) Cod de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat și a lipsei suportării unui prejudiciu moral *îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.* (3) Pentru examinarea plângerii, reprezentantul administrației instituției penitenciare *prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 30 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat în plângere,* cu menționarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condițiilor de detenție contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului care a depus plângerea de către reprezentantul administrației instituției penitenciare.

Potrivit raportului administrației Penitenciarului nr. 2 Lipcani, în temeiul art. 473[3] alin. (2) Cod de procedură penală, *condamnatul Vintaniuc Gheorghe s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13-Chișinău în perioada 22.04.2024-18.11.2024, în total 210 zile.*

În raport, administrația penitenciarului a evaluat condițiile materiale de detenție în care s-a deținut condamnatul în Penitenciarului nr. 13 Chișinău.

Cu referire la încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 03 februarie 2026, Colegiul penal reține că judecătorul de instrucție a admis în mod corect plângerea formulată de condamnatul Vintaniuc Gheorghe împotriva administrației instituției penitenciare, privind condițiile de detenție care influențează exercitarea drepturilor acestuia, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Colegiul penal consideră întemeiată concluzia instanței de fond privind constatarea faptului că Vintaniuc Gheorghe a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale *în Penitenciarul nr. 13 Chișinău.*

Afiliindu-se celor constatate de judecătorul de instrucție, Colegiul penal consideră că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Vintaniuc Gheorghe pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în perioada 22.04.2024-18.11.2024, în calitate de condamnat, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției într-un mod contrar prevederilor art. 3 din Convenție.

Conform art. 3 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului, nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

În conformitate cu art. 473[2] alin. (1), (3) Cod de procedură penală, plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, încalcă drepturile condamnatului sau prevenitului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit personal sau prin intermediul unui avocat la instanța în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară ale cărei acțiuni sau inacțiuni se contestă. (3) *Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,* drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit prevederilor art.473[4] alin.(4) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se *de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ*. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

Examinând actul judecătoresc prin care a fost soluționată plângerea condamnatului, în raport cu materialul probator administrat în cauză, Colegiul penal constată că judecătorul de instrucție a analizat cauza în mod obiectiv și complet, sub toate aspectele, iar încheierea contestată poate fi menținută fără modificări.

În acest sens, analizând argumentele formulate în plângere privind condițiile de detenție și raportându-le la poziția instituției penitenciare, consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, precum și la principiile generale consacrate în jurisprudența CEDO referitoare la încălcarea art. 3 din Convenție. Judecătorul de instrucție a constatat că, pe perioada vizată, și anume 22.04.2024-18.11.2024, *Vintaniuc Gheorghe* a fost deținut în *Penitenciarul nr. 13-Chișinău* în condiții care au inclus celule populate cu diferite insecte, umiditate ridicată și prezența mucegaiului, lipsa sistemului de ventilare, hrana necorespunzătoare și asistență medicală deficitară, situații ce constituie, evident, o încălcare a drepturilor sale garantate de art. 3 CEDO.

Aceeași apreciere pozitivă se atribuie și față de cuantumul reducerii stabilit de prima instanță în baza art. 473[4] alin. (4) Cod de procedură penală, pentru perioada de detenție a

lui *Vintaniuc Gheorghe* în penitenciarul vizat în plângere (în total 210 zile, în perioada 22.04.2024-18.11.2024 în Penitenciarul nr. 13-Chișinău.

Instanța de judecată just a evaluat nivelul inevitabil de suferință inerent detenției într-un mod contrar prevederilor art. 3 din Convenție și a calculat 2 (două) zile, pentru perioada de 10 (zece) zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 13 Chişinău, cu calcularea a 2 (două) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie, pentru perioada de 210 (două sute zece) zile, *fiind redus termenul pedepsei cu 42 (patruzeci și două) zile*.

La fel, instanța de fond corect a respins cerinţele privind constatarea faptului deţinerii condamnatului Vintaniuc Gheorghe în condiţii inumane în Penitenciarul nr. 13 Chişinău în perioada *23.08.2013-13.02.2014*, ca fiind depuse cu încălcarea termenului prevăzut la art. 473[2] alin. (5) CPP.

Referitor la perioada detenţiei în Penitenciarul nr. 13 Chişinău s-a constatat că, în raport sunt indicate celulele în care a fost deţinut condamnatul, suprafaţa acestora şi locurile preconizate, însă nu a fost indicat câţi condamanţi au fost deţinuţi de fapt şi ce suprafaţă i-a revenit fiecăruia.

La fel, Colegiul penal reține că, va aprecia ca fiind neîntemeiate observațiile formulate de recurent asupra faptului că instanța la adoptarea soluției sale, nu a ținut cont de raportul administrației instituției penitenciare, *potrivit căruia Vintaniuc Gheorghe a fost deținut în Penitenciarul nr. 13-Chișinău în condiții acceptabile*, corespunzătoare minimului necesar, nefiind supus tratamentelor inumane sau degradante, *or, aceste argumente nu au fost susținute de probe concrete.* În lipsa altor dovezi, instanța a evaluat poziția părților, prin prisma rapoartelor organizațiilor naționale și internaționale relevante pentru acest domeniu.

Totodată, recurentul susține că condamnatul *Vintaniuc Gheorghe* nu a fost marginalizat sub niciun aspect inuman sau degradant și a beneficiat de condițiile minime de întreținere prevăzute de lege.

În acest context, argumentul recurentului este apreciat de Colegiul penal ca nefondat, menționând că, potrivit Consiliului pentru Prevenirea Torturii, o abatere minoră de la standardele minime nu poate fi considerată, în sine, drept tratament inuman sau degradant, atât timp cât există factori de atenuare. Aceștia includ, în special, posibilitatea deținuților de a petrece o parte semnificativă a zilei în afara celulelor, participând la ateliere, cursuri sau alte activități. Evaluarea criteriului „spațiul acordat fiecărui deținut” în contextul art. 3 CEDO, trebuie realizat cumulativ cu alți factori care influențează aprecierea detenției ca fiind inumană și degradantă sau infirmarea acestei situații.

Colegiul penal va reține că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei (*cauza Mozer c. Republicii Moldova, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62*).

La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența

articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice și psihice și, în unele cazuri, de sexul, vârsta și starea sănătății victimei (*cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63*).

La fel, la analiza condițiilor de cazare a deținutului, Colegiul va face trimitere și la cele indicate în raportul raportului privind respectarea drepturilor şi libertăţilor omului în Republica Moldova în anul 2021, în anul 2021 Republica Moldova a fost evaluată în cadrul celui de-al treilea ciclu. În 2021 membrii Consiliului pentru prevenirea torturii, creat pe lângă Oficiul Avocatului Poporului, au efectuat 15 vizite preventive şi de monitorizare în locurile privative de libertate. Datele raportului CoE pentru anul 2020 arată că Republica Moldova se află printre ţările cu cea mai înaltă rată de încarcerare (197 deţinuţi la 100 mii persoane) şi cu cea mai lungă durată medie a încarcerării (26 luni). Circa 15% din populaţia penitenciară reprezintă persoanele arestate preventiv. Constatările cu privire la condiţiile materiale de detenţie rămân alarmante. Se observă cu uşurinţă menţinerea constantă a suprasolicitării şi supraaglomerării izolatoarelor de urmărire penală din Penitenciarele nr.13 şi nr.11. În ultimii patru ani, rata populaţiei penitenciare este în uşoară scădere, pornind de la cifra de 6990 deţinuţi în 2018 la 6396 în 2021. Totuşi, problema supraaglomerării se menţine, inclusiv din cauza faptului, că unele instituţii penitenciare nu pot asigura fizic plafonul minim de detenţie, stabilit de normele CPT.

În acelaşi timp, politicile statului sunt focusate mai mult pentru a menţine populaţia penitenciară, decât în cea de depopulare sau reducere a plasării în detenţie, inclusiv, prin aplicarea măsurilor non-privative şi/sau a altor tipuri de pedepse. Raportul dintre numărul de deţinuţi şi angajaţi, ce se află nemijlocit în închisori, este unul critic: 1 angajat la 4/6 deţinuţi pe timp de zi. Însă, pe timp de noapte acest indicator este 1 angajat la 10/30 deţinuţi sau 4 angajaţi la 600 deţinuţi. În anul 2021 angajaţii OAP au realizat vizite de monitorizare în 4 instituţii penitenciare (nr.18, nr.13, nr.15 şi nr.10).

La fel, membrii Consiliului pentru prevenirea torturii au realizat vizite în 9 instituţii penitenciare (nr.17, nr.11, nr.5, nr.13, nr.10, nr.16, nr.8, nr.12, nr.2). Constatările cu privire la condiţiile materiale de detenţie rămân alarmante. Ombudsmanul reafirmă angajamentul Guvernului de asigurare a condiţiilor demne în spaţiile închise şi îndeamnă executivul să decidă asupra unei evaluări globale a situaţiei. Alocarea fragmentară şi insuficientă a resurselor financiare în fiecare an, poate să nu fie soluţia optimă. Prin urmare, probabil, este necesar de revizuit conceptul executării măsurilor privative de libertate, având în vedere austeritatea bugetului public.

Potrivit raportului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022, în perioada 5-13 decembrie 2022, CPT a realizat o vizită ad-hoc în Republica Moldova. CPT-ul a vizitat 3 instituții penitenciare (P4, P13 și P18), dispunând autorităților ca 5 măsuri urgente de îndeplinit (în vizita precedentă din 2020 au fost dispuse doar 3 măsuri urgente). Raportul CPT va fi remis Guvernului în iunie-iulie 2023. În anul 2022, au fost realizate, 72 de vizite preventive în locurile privative de libertate. Urmare a acestor vizite au fost elaborate 29 de rapoarte de vizită cu 570 de

recomandări. Totodată, Oficiul Avocatului Poporului a intervenit în 7 cauze de interes social sporit cu 7 rapoarte speciale, a elaborat 3 rapoarte tematice pe domenii actuale și 15 rapoarte trimestriale tematice periodice privind siguranță în locurile privative de libertate.

În cadrul vizitelor, Ombudsmanul a primit plângeri de la deținuți, în care se conțin alegații de supunere la tratamente inumane și degradante din cauza condițiilor improprii de detenție, precum: condiții necorespunzătoare de detenție; suprapopulare; hrană de calitate proastă și insuficientă; lipsa asistenței medicale eficiente (lipsa medicamentelor, lipsa medicilor de profil, a echipamentelor medicale), dureri dentare netratate; condiții igienice proaste (insectele parazitare, murdărie, lipsa paturilor, prezența rozătoarelor, lipsa ventilației corespunzătoare, a luminii zilei, starea deplorabilă a veceurilor, murdărie în camerele de baie; lipsa intimității la veceuri și la baie), relațiile între deținuți; tratamentul discriminatoriu, intimidarea și hărțuirea din partea administrației, dezacordul cu percheziționile efectuate și alte acțiuni ale angajaților, neadaptarea spațiilor pentru femei, bolnavi și persoane cu necesități speciale etc.

Constatările cu privire la condițiile materiale de detenție rămân alarmante. Ombudsmanul reafirmă angajamentul Guvernului de asigurare a condițiilor demne în spațiile închise și îndeamnă executivul să decidă asupra unei evaluări globale a situației. Alocarea fragmentară și insuficientă a resurselor financiare în fiecare an, poate să nu fie soluția optimă. Prin urmare, fiind necesar de revizuit conceptul executării măsurilor privative de libertate, având în vedere austeritatea bugetului public.

Respectiv, Colegiul penal la fel ca și judecătorul de instrucție, consideră că dificultățile cu care s-a confruntat pe parcursul detenției sale Vintaniuc Gheorghe în perioada nominalizată - *22.04.2024-18.11.2024*, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art. 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Astfel în sensul celor descrise supra, Colegiul penal apreciază conținutul recursului declarat de administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani, ca fiind o expunere a dezacordului cu soluția adoptată, fără a se indica careva încălcări la emiterea soluției, ceea ce nu poate servi temei pentru modificarea soluției just adoptate de judecătorul de instrucție.

În consecință, constatând că motivarea instanței este plauzibilă, Colegiul o preia integral și o însușește, ceea ce corespunde jurisprudenței CEDO, în special cauzei Albert vs. România din 16.02.2010. Potrivit acesteia, deși instanțele naționale au obligația de a-și motiva deciziile, aceasta nu impune oferirea unui răspuns detaliat la fiecare argument în parte (*Van de Hurk vs. Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*). Pentru respectarea caracterului echitabil al procesului, este suficient ca instanța internă, fie prin însușirea motivelor prezentate de o instanță inferioară, fie prin alte mijloace, să examineze chestiunile esențiale aflate în atenția sa.

În împrejurările constatate, instanța de recurs ajunge la concluzia că recursurile declarate la caz sunt nefondate, din care motiv urmează a fi respinse, cu menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal, -

D E C I D E:

Recursul prealabil al directorului adjunct al Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Roman Vacarița și recursul suplimentar al directorului Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Anatolii Tudor, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 03 februarie 2026, la plângerea depusă de condamnatul Vintaniuc Gheorghe, împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, se resping ca nefondate, cu menținerea încheierii fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător **Ion Talpa**

Judecător **Viorica Severin**

Judecător **Cristina Prisacari**